

08. lipnja 2018., novine Global, komentar portala Direktno.hr vezano uz emisiju Ljubav je na selu

Upit novinara:

Poštovani,

urednica sam u novinama Global i javljam se vezano uz članak portala Direktno.hr na kojemu je objavljeno kako će ured pravobraniteljice tražiti očitovanje RTL-a o slučaju sa emisijom Ljubav je na selu. Zanima me jesu li Vam odgovorili i postoji li službeni odgovor RTL-a?

Članak: <https://direktno.hr/zivot/zabava/pravobraniteljica-za-osobe-s-invaliditetom-ce-zbog-ljubav-je-na-selu-traziti-ocitovanje-od-rtl-a-120280/>

Odgovor pravobraniteljice:

„Nakon što smo od RTL televizije zatražili očitovanje o sudjelovanju osoba s invaliditetom u emisiji *Ljubav je na selu*, s RTL-a su nas obavijestili o načinu izbora sudionika i njihovom statusu s obzirom na poslovnu sposobnost, kao i načinu dobivanja njihove suglasnosti za sudjelovanjem i koristima koje kandidati ostvaruju svojim sudjelovanjem.

U bitnome, izvijestili su nas o pozivu zainteresiranim osobama da se prijave na sudjelovanje i vršenju selekcije čija je svrha da se ponudi što raznovrsniji profil kandidata. Naveli su da je odabir djevojaka i žena za snimanje i odlazak na farmu isključivo na farmerima koji ih biraju temeljem njihovih pisama. RTL ne utječe na taj odabir.

Kroz cijeli proces svi sudionici se više puta intervjuiraju, produkcija se upoznaje s njihovim životnim prilikama i osobinama te im se detaljno objašnjava proces produkcije, tijekom emisije i jasno im se daje do znanja da se svi snimljeni materijali mogu javno prikazati. Kada smatraju da su spremni upustiti se u sudjelovanje i snimanje emisije, svim kandidatima se ponudi standardni ugovor o sudjelovanju te im se ostavlja vremena koliko god treba da ga pregledaju i promisle. Pored toga, nudi im se i pomoć, odnosno konzultacije s RTL-ovim pravnicima ukoliko postoje odredbe koje teže shvaćaju, ali imaju slobodu tražiti konzultacije s vlastitim odvjetnicima, članovima obitelji ili trećim osobama u koje imaju povjerenje. Prema saznanjima RTL-a svi sudionici emisije imaju poslovnu sposobnost te su samostalno potpisivali ugovor. Zaključno su naveli da kandidati od svojeg sudjelovanja ne ostvaruju nikakvu financijsku korist.

Ovim putem ponavljamo da osobe s invaliditetom ili one koje se takvima smatra imaju pravo sudjelovati u svim aspektima društvenog života i pri tome imaju pravo na zaštitu od svih oblika diskriminacije uključujući i one u vidu neprimjerenog govora odnosno govora mržnje i stvaranja neprijateljskog okruženja i netrpeljivosti.

Komentari na društvenim mrežama odražavaju zabrinjavajuće negativne stavove prema osobama s invaliditetom u društvu. O osobama s invaliditetom govori se da se ne mogu kontrolirati, da ih treba smjestiti u ustanove, koriste se pogrdni izrazi, poziva se na njihovo isključivanje iz društva, a sve pod krinkom brige za njihovu dobrobit.

Neosporno je da su se osobe o kojima je riječ same i svojom voljom prijavile na sudjelovanje u emisiju koju si možda gledali i u kojoj su željeli sudjelovati kao i drugi kandidati. Njihovo pravo da budu uključeni u život zajednice razotkrilo je izrazito ružnu sliku stanja svijesti i razine prihvaćanja i poštivanja ljudske različitosti u hrvatskom društvu.

Komentari mnogih građana na društvenim mrežama i internetskim portalima kojima oni ukazuju na njihovu nesposobnost da donose odluke u svoje ime, na potrebu njihove zaštite od njih samih i njihovih postupaka, kojima ih se proglašava nesposobnima za odgoj djece, naziva ih se bolesnima, implicirajući tako potrebu njihovog udaljavanja od očiju društva i javnosti vrijeđajući tako njihovo dostojanstvo predstavlja diskriminatorno postupanje kažnjivo Zakonom o suzbijanju diskriminacije (Narodne novine, 85/08, 112/12).

Ovakvo postupanje moguće predstavlja i govor mržnje koji se odnosi se na sve oblike neprihvatljivog načina izražavanja koji javno (u medijima, na internetskim stranicama, na javnim površinama, na javnim skupovima) omalovažavaju, diskriminiraju ili promoviraju mržnju prema nekoj skupini ili ljudima iz te skupine temeljem osnova kao što je primjerice invaliditet. Neprihvatljiv govor usmjeren prema određenim skupinama – prvenstveno manjinskim – započinje i puno prije negoli dođe do otvorenih poziva na mržnju i nasilje prema tim skupinama. Iako može djelovati benigno, svako pozivanje na nečije isključivanje iz društva, marginalizaciju ili diskriminatoran tretman, širenje negativnih stereotipa ili poticanje zazora prema tim skupinama i osobama koje im pripadaju je neprihvatljivo, čak i ako ne predstavlja izravan poziv na mržnju ili nasilje prema njima.

Ured pravobraniteljice poduzet će potrebne mjere radi zaštite prava i interesa osoba s invaliditetom od pojedinaca koji prema njima izražavaju netrpeljivost, širenjem negativnih stereotipa, korištenjem pogrđnih izraza i pozivanjem na njihovo isključivanje iz društva. Osobe s invaliditetom imaju pravo biti uključene u društvo na ravnopravnoj osnovi s drugim građanima, a uloga je države zaštititi ih od diskriminatornog postupanja i govora mržnje“.